

Историја европских педагошких идеја

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: Нема

Циљ предмета

Продубити и критички анализирати идеје европских педагошких мислилаца.

Исход предмета

Оспособљавање студената за анализу и теоријско истраживање историјско-педагошких појава и идеја у односу на целокупну културу и кроз однос према целокупном животу историјске епохе, у којој се оне јављају, као и у односу на претходне развојне линије тих појава и идеја.

Комплетна слика историјског развоја европског педагошког промишљања као основе сваке друге педагошке мисли и педагошке стварности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Изучавање, тумачење и процењивање опуса значајних европских педагошких мислилаца.

Препоручена литература

1. Дунђерски, С. (2003). *Светлост у тами педагошког маскулинума*. Нови Сад: Тампограф
2. Платон (1971). *Закони*. Београд: Култура
3. Рабле (1950). *Gargantua i Pantagruel*. Београд: Просвета
4. Коменски, Ј.А. (1967). *Велика дидактика*. Београд: ЗЗИВ СРС
5. Коменски, Ј.А. (1993). *Материнска школа*. Београд: ЗЗИУ
6. Песталоци (1946). *Како Гертруда учи своју децу*. Београд: Просвета
7. Кершенштајнер (1939). *Теорија образовања*. Београд: Геца Кон
8. Феријер (1835). *Активна школа*. Београд: Геца Кон

Теорије интелектуалног васпитања

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета

Проширити, систематизовати и допунити знања и компетенције стечене на додипломском и мастер нивоу према целовитом систему педагошке науке (као и према одређеним теоријско-методолошким аспектима интелектуалног васпитања). Развој критичког мишљења и образовање кандидата оспособљених да самостално воде оригинална и научно релевантна педагошка истраживања.

Исход предмета

Овладавање знањима и компетенцијама за научну оријентацију у аспектима теоријско-методолошких проблема интелектуалног васпитања. Овладавање компетенцијама за научно-истраживачки рад (креативност и оригиналан приступ) на пољу интелектуалног васпитања.

Садржај предмета

Теоријска настава Смисао, суштина и одређење појма интелектуалног васпитања; Критички осврт на теорије и концепције интелектуалног васпитања; Теорије способности (сличности и разлике теоретичара); Теорије стваралаштва; Мотивација и интелектуално васпитање; Наставник и развој личности ученика;

Препоручена литература

- Грандић, Р. (1996). *Основи педагогије – приручник*. Нови Сад: Издање аутора;
- Грандић, Р., Гајић, О. (2001). *Теорије интелектуалног васпитања*. Нови Сад: СПДВ;
- Грандић, Р. (2006). *Глобализација и образовање – избор текстова*. Нови Сад: СПДВ;
- Грандић, Р. (2004). *Увод у педагогију – приручник*. Нови Сад: Издање аутора.
- Грандић, Р., Кнежевић-Флорић, О., Милутиновић, Ј. (2004). *Радно и професионално образовање – избор текстова*. Нови Сад: СПДВ;
- Грандић, Р., Милутиновић, Ј. (2006). Циљеви високог образовања. У: Г. Гојков (ур.) *Циљеви – компетенције учитеља и васпитача*. Вршац: Виша школа за образовање васпитача – Вршац: 58-70;
- Грандић, Р. (2006). Демократија и људска права. У: Р. Грандић (ур.) *Метатеоријски акценти педагошке методологије: контекст и његово разумевање*. Савез педагошких друштава Војводине. Нови Сад: 67-93.

Имплицитни курикулум школе (теорије и истраживачки модели)

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: Нема

Циљ предмета: Оспособљавање докторанада за проучавање и разумевање васпинообразовног контекста као концептуалног оквира и системног приступа анализи односа педагошке теорије, праксе и квалитета образовања; разумевање формативног утицаја имплицитног курикулума (контекстуални чиниоци) на динамику и квалитет васпитнообразовног процеса.

Исход предмета: Разумевање повезаности субсистема микро, мезо и макро контекстуалних детерминанти васпитаног процеса (структуралних, социокултурних, биографских, историјских), њихове међусобне интеракције и утицаја на образовне ефекте (исходе и квалитет образовања); Оспособљеност за истраживање различитих аспеката и димензија имплицитног курикулума школе.

Садржај предмета

Школа као социјални систем, културни и комуникацијски миље одрастања; Интеракција - комуникација и васпитање; Специфичност педагошке интеракције; Трансакциони модел и карактеристике интерперсоналних односа (структуре, хијерархија, социјална перцепција, емоције ставови, потребе, уверења и очекивања, искуства и значења);

Социјални контекст школе и курикулум(и); Имплицитни курикулум као феномен, конструкт и филозофија васпитања;

Значење и функције имплицитног курикулума (теоријска и историјска становишта); Основни аспекти и димензије имплицитног курикулума; Наставник и имплицитни курикулум (уверења, рутине, стил, ритуали, сценарији и синапсиси);

Социјализацијски и дискриминаторски дискурс имплицитног курикулума (маргинализовање, селективност, стигматизације); Имплицитни курикулум –истраживачки дискурс: Школска култура и култура школе- дефиниције, теорије, димензионалност, типологије и приступи истраживању; Школска и разредна клима- дефинисање, концептуални модели, диманзионалност, мерење и инструменти истраживања. Одговорност педагошких професионалаца за креирање позитивног контекста учења и поучавања.

Препоручена литература

Братанић, М. (2002). Парадокс одгоја, Загреб: Хрватска свеучилишна наклада; Братанић, М. (1990). Cornbleth, C. (1988) Curriculum in and out of context. *Journal of Curriculum and Supervision*, Vol 3, No 2, 85-96;

Интеракцијско-комуникацијски аспект одгоја, Загреб: Школска књига; Домовић, В. (2003). Школско озрачје и учинковитост школе, Јастребарско: Наклада Слап; Ђерманов, Ј. (2005). Савремене тенденције у истраживању педагошке климе у школи, Нови Сад: СПД Војводине; Неил, С. (1991).Classroom Nonverbal Communication, London and New York: Routledge; Пеардон, К. К.(1998). Интерперсонална комуникација – Гдје се мисли сусрећу, Загреб: Алинеа; Бошњак, Б. (1997). Друго лице школе, Загреб: Алинеа; Брунер, Ј. Култура образовања, Загреб: Едуса, 2000. King, N. (1986) Recontextualizing the curriculum. *Theory Into Practice*, 25(1): 36-40; Jackson, P. W. (1968) *Life in Classrooms*, New York: Holt, Rinehart & Winston.

Костовић, С. (2005). Васпитни стил наставника, Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; Ђерманов, Ј. (2007). Школска клима као детерминанта и чинилац побољшања квалитета у образовању: концептуализација и мерење; Зборник радова: *Европске димензије промена образовног система у Србији*, Књ. 2, На путу ка "Европи знања", (ур. О Гајић) Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за педагогију, стр. 323-336. Ђерманов Ј., Костовић С., Ољача М.(2009). Култура школе: према неопходном разумевању квалитета и одрживе промене у образовању, *Европске димензије промена образовног система у Србији*, Зборник радова, књига 5, (ур. О. Гајић) Нови Сад: Филозофски факултет, Стр. 19-36; Ђерманов, Ј., Косановић,

М., Боровица, Т. (2012). Родне разлике и родна стварност у образовном контексту, У: Зборник радова *Квалитет образовног система Србије у европској перспективи* . Вол. 2 / (ур. Гајић) Нови Сад : Филозофски факултет; Ђерманов Ј., Костовић С., (2008). Разредна клима: од пионирских истраживања до савременог приступа, Нови Сад, Зборник Одсека за педагогију, Вол. 22, стр. 44-62.

Курикулуми институционалног васпитања и образовања

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета:

Стицање сазнања, научно-истраживачких способности и других академских вештина неопходних за разумевање, истраживање и унапређивање теорије и праксе обликовања и истраживања курикулума институционалног васпитања и образовања.

Исход предмета:

Темељно познавање релевантне домаће и стране литературе о обликовању и евалуацији курикулума; самостална теоријска анализа и критичко вредновање релевантних истраживања курикулума; израда оригиналног истраживачког нацрта, истраживање, компетентна контекстуална интерпретација добијених резултата и њихово јавно представљање.

Садржај предмета:

Утицај научних парадигми на трансформације курикулума и организацију васпитно-образованог процеса; карактеристике савремених курикулума институционалног васпитања и образовања; утицај технолошких промена на обликовање курикулума; процеси глобализације и обликовање курикулума; полазишта у обликовању савремених курикулума; макро и микро план курикулума институционалног васпитања и образовања; принципи обликовања курикулума; методологија истраживања курикулума; евалуација курикулума институционалног васпитања и образовања; светска искуства и модели евалуације курикулума; генеза модела курикулума институционалног васпитања и образовања у нашој ближој и даљој прошлости; анализа курикулума који се примењују у нашој васпитној пракси и њихова евалуација; одлике курикулума за 21.век.

Препоручена литература:

Tanner, D., Tanner, L. (2007). *Curriculum Development, Theory into Practice*, New Jersey: Pearson Prentice; Schiro, M. S. (2012). *Curriculum theory: Conflicting visions and enduring concerns*. Thousand Oaks, CA: Sage; Jacobs, H. H. (2010). *Curriculum 21: Essential Education for a Changing World*, Publisher: ASCD; Apple, W. M. (2012). *Идеологија и курикулум*, Београд: Едиција РЕЧ; Клеменовић, Ј. (2004). Развој савремених курикулума предшколског васпитања и образовања, *Педагогија*, 59(3), 24-40; Slunjski, E. (2011). *Kurikulum ranog odgoja-istraživanje i konstrukcija*. Zagreb: Školska knjiga; Previšić, M.(2007). *Kurikulum: teorije-metodologija-sadržaj-struktura*, Zagreb: Školska knjiga; Branković, N., Rodić, V., Kostović, S. (2012), Determination of Indicators of School Culture in Primary School, *The New Educational Review*, Vol. 29/2012, No.3; <http://www.pdf.name/curriculum-theory>

Општа педагогија са савременом филозофијом образовања

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета Проширити, систематизовати и допунити знања и компетенције стечене на додипломском и мастер нивоу према целовитом систему педагошке науке (као и према одређеним теоријско-методолошким аспектима појединих делова). Развој критичког мишљења и оспособљавање кандидата да самостално воде оригинална и научно релевантна педагошка истраживања.

Исход предмета Овладавање знањима и компетенцијама за научну оријентацију у аспектима теоријско-методолошких проблема опште педагогије и филозофије образовања. Овладавање компетенцијама за научно-истраживачки рад (креативност и оригиналан приступ) на пољу опште педагогије и филозофије образовања.

Садржај предмета Епистемолошки проблеми педагогије; Аксиолошке димензије образовања; Феноменолошке основе педагогије, Теорије образовања/васпитања; Постмодерна педагогија.

Препоручена литература 1. Грандић, Р. (1997). Закони, законитости и принципи у теорији васпитања. *Педагошка стварност*, 1-2, 27-36; 2. Grandić, R. (prir.) (2006) *Metateorijski akcenti pedagoške metodologije: kontekst i njegovo razumevanje*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; 3. Грандић, Р. (прир.) (2006). *Глобализација и образовање – избор текстова*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; 4. Кнежевић-Флорић, О. (2005). О једном моделу интеграције двеју педагошких рефлексија или о педагогији развоја. *Педагогија*, 4, 458-472; 5. Кнежевић-Флорић, О. (2005). *Педагогија развоја*. Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за педагогију; 6. Кнежевић-Флорић, О. (2006). Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси. *Педагошка стварност*, 1-2, 5-18; 7. Milutinović, J. (2008). *Ciljevi obrazovanja i učenja u svetlu dominantnih teorija vaspitanja 20. veka*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; 8. Milutinović, J. (2011). *Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; 9. Милутиновић, Ј. (2012). Критички конструктивизам: успостављање отвореног и критичког дискурса у настави. *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 141(4), 583-594.

Педагошки менаџмент

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Циљ предмета

Студенти ће усвојити знања везана за развој и особености теорија менаџмента у образовању, али и карактеристика и особености педагошког менаџмента.

Услов: Нема

Исход предмета

Развој способности критичке анализи и процене теорија и концепција везаних за педагошки менаџмент и развој способности пројектовања, организовања и реализовања емпиријских и теоријских истраживања феномена и процеса педагошког менаџмента, и унапређивања педагошке праксе у институционалним и ванинституционалним програмима.

Садржај предмета

- Педагошки менаџмент – појам и димензије
- Функције педагошког менаџмента у школском контексту
- Менаџмент промена и школа
- Педагог: менаџмер/ лидер у савременој школи
- Нова димензија улоге, нова функција...
- Комуникација и карактеристике комуникације у школи
- Педагог и менаџмент унапређења рада школе
- Педагог и менаџмент промена
- Педагог и организација тимског рада у школи
- Стандарди за обезбеђивање квалитета рада школе
- Примена стандарда у самоевалуацији и евалуацији школе
- Стандарди квалитета рада наставника

Препоручена литература

- 1.Костовић С, Ољача М (2012) Педагог и педагошке димензије менаџмента, Филозофски факултет, Нови Сад
2. Кнежевић-Флорић О, Ољача М. (2011) *Teorijski pristup razvoju pedagoškog menadžmenta : sa hrestomatijom*, Novi Sad : Savez pedagoških društava Vojvodine,
- 3.Станичић С.(2001), Сувремено управљање и руковођење школским суставом, Велика Горица, Персона

Методологија научно-педагошког рада

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета: упућивање у научне и логичке форме педагошког мишљења, у метатеоријске концепције педагошке методологије, у процес разумевања епистемолошких приступа научном раду у педагогији као и у начине (путеве), којима се долази до нових и поузданих сазнања у педагошкој науци.

Исход предмета: оспособљеност за самостално критичко разумевање и одређење према научним и теоријско-методолошким приступима у истраживању педагошке теорије и праксеологије, поседовање компетенција за планирање, програмирање, реализацију и презентовање (публиковање), научно-истраживачког рада у педагогији као и поседовање критичког и етичког приступа у праћењу научне и стручне литературе.

Садржај предмета: *Теоријска настава:* одређење науке, гносеолошке основе науке, епистемолошки приступи, научно истраживање, метанаучне основе педагогије, методологија у структури метанауке, нови истраживачки приступи, концепти триангулације, научно знање у педагогији.

Студијски истраживачки рад: израда студијског пројекта докторске дисертације.

Препоручена литература :

1. Ристић, Ж.(2006). *О истраживању, методу и знању*, ИПИ: Београд.
2. Гојков, Г.(2007). *Метатеоријске концепције педагошке методологије*, ВШОВ: Вршац.
3. Јовановић, Б, Кнежевић-Флорић, О.(2007), *Основе методологије педагошких истраживања са статистиком*, Педагошки факултет: Јагодина.
4. Cohen, L, Manion, L.(2004). *Research Methods in Education*, London: RoutledgeFalmer.
5. Кнежевић-Флорић, О.(2004). Културолошки приступ образовном дискурсу из угла постмодернистичке парадигме, *Међународни научни скуп»Сусрет култура», 827-837*, ФФ: Нови Сад.
6. Кнежевић-Флорић, О.(2005). Алтернативне парадигме или смернице за декомпозицију теоријских основа методологије педагогије, *Међународни научни скуп»Савремене концепције, схватања и иновативни поступци у васпитно-образовном раду», СПД Војводине: Нови Сад.*
7. Knežević-Florić, O.(2006). Theoretical Base in Comparative Studies, *IV International Conference BCI Comparative Education and Teacher Training*, vol. 4: 59-63, Sofia: Bulgarian.
8. Шевкушић, С. (2011). *Квалитативна истраживања у педагогији*. Београд: ИПИ.

Докторска дисертација - избор теме и предлог литературе

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета: Одабир педагошке дисциплине и тематског оквира за израду докторске дисертације и спецификација тематског подручја и конкретних истраживачких задатака на докторској дисертацији.

Исход предмета: Конкретизација тематског поља истраживања и истраживачких задатака у концепту припреме за израду докторске дисертације.

Садржај предмета: *Студијски истраживачки рад:* Садржај предмета је одређен педагошком дисциплином којој предвиђена тема докторске дисертације припада, као и конкретним парадигматским могућностима које се отварају у истраживачком пољу теме дисертације.

Препоручена литература :

Докторанд у сарадњи са ментором врши избор литературе која је предвиђена за саму профилацију концепта теме за докторску дисертацију, из одговарајуће педагошке дисциплине, као и литературе која непосредно покрива одабрану тему.

Докторска дисертација - израда пројекта истраживања

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета: Израда студијског пројекта истраживања докторске дисертације на дефинисану тему у зависности од метатеоријске концепције и парадигме истраживања.

Исход предмета: Утврђивање структуре студијског пројекта и инструмента за педагошко истраживање на дефинисану тему докторске дисертације.

Садржај предмета: *Студијски истраживачки рад:* Сагледавање и утврђивање истраживачке теме путем елемената студијског пројекта истраживања као и конципирање инструмената за истраживање дефинисане теме дисертације.

Препоручена литература :

У сагласности са општим списком литературе која је утврђена за целину докторске дисертације врши се одабир литературе према конкретних методолошким захтевима за израду студијског пројекта истраживања.

Израда и објављивање првог научног рада

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета

Испуњавање законске обавезе која је предвиђена Законом о високом образовању. Оспособљавање за самостални научно- истраживачки и ауторски рад.

Исход предмета

Публиковање израђеног научног рада у публикацијама или часописима одговарајућег научног ранга.

Садржај предмета

Студијски истраживачки рад

Избор одговарајуће истраживачке теме, студирање релевантне литературе и израда самога научног рада.

Препоручена литература

Не постоји листа препоручене литературе.

Докторска дисертација - истраживање на теми

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета: Темелни истраживачки рад докторанда на конципирању основне структуре докторске дисертације, на профилисању посебних одељака и тематских целина дисертације, као и писање појединих текстова из склопа тематских задатака дисертације.

Исход предмета: Утврђивање основне структуре докторске дисертације, њене унутрашње организације на посебна истраживачка подручја и тематске задатке.

Садржај предмета: *Студијски истраживачки рад:* Елаборација основне истраживачке идеје докторске дисертације. Рашчлањивање истраживачке идеје на посебне истраживачке темате. Рашчлањивање истраживачких темата на посебне текстуалне целине.

Препоручена литература :

У сагласности са утврђеним општим списком литературе која је утврђена за целину докторске дисертације врши се селекција литературе према конкретним истраживачким задацима.

Учешће на научном скупу

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета: Испуњавање обавезе која је предвиђена Законом о високом образовању и актима Факултета. Оспособљавање за самостални научноистраживачки и ауторски рад и презентовање рада.

Исход предмета: Презентовање израђеног научног рада на научном скупу.

Садржај предмета: *Студијски истраживачки рад:* Овладавање компетенцијама за презентовање рада на научном скупу при чему је акценат на излагању смисла и суштине рада уз позиционирање властитог критичког мишљења или односа према представљеној теми.

Препоручена литература :

У сагласности са утврђеним општим списком литературе која је утврђена за целину докторске дисертације врши се селекција литературе према конкретним истраживачким задацима.

Писање докторске дисертације 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 20

Услов: Нема

Циљ предмета

Израда интегралног текста докторске дисертације.

Исход предмета

Урађен интегрални текст докторске дисертације према стандардима квалитета дефинисаним Правилником о докторским студијама Универзитета у Новом Саду, а који квалитетом садржаја одговара стандардима Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације.

Садржај предмета

Студијски истраживачки рад

Израда интегралног текста докторске дисертације. Интегрални текст докторске дисертације треба да садржи: Увод, Разраду основних тематских теоријских задатака (подељену на поглавља дисертације) Истраживачку (методолошку) оријентацију, Закључак и списак коришћене литературе.

Препоручена литература

Не постоји препоручена литература.

Израда и објављивање другог научног рада (са рецензијама)

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов: Нема

Циљ предмета

Испуњавање законске обавезе која је предиђена Законом о високом школству. Оспособљавање за самостални научно- истраживачки и ауторски рад.

Исход предмета

Публиковање израђеног научног рада у публикацијама или часописима одговарајућег научног ранга који захтевају рецензиран рад.

Садржај предмета

Студијски истраживачки рад.

Избор одговарајуће истраживачке теме, студирање релевантне литературе и израда научног рада.

Препоручена литература

Не постоји препоручена литература.

Писање докторске дисертације 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 20

Услов: Нема

Циљ предмета

Израда интегралног текста докторске дисертације.

Исход предмета

Урађен интегрални текст докторске дисертације према стандардима квалитета дефинисаним Правилником о докторским студијама Универзитета у Новом Саду, а који квалитетом садржаја одговара стандардима Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације.

Садржај предмета

Студијски истраживачки рад

Израда интегралног текста докторске дисертације. Интегрални текст докторске дисертације треба да садржи: Увод, Разраду основних тематских теоријских задатака (подељену на поглавља дисертације) Истраживачку (методолошку) оријентацију, Закључак и списак коришћене литературе.

Препоручена литература

Не постоји препоручена литература.

Одбрана докторске дисертације

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета

-Јавно усмено, односно мултимедијално предсављање докторандовога познавања и систематског разумевања одабране и писмено обрађене теме докторске дисертације; способност самосталног и аргументованог образлагања примењене методологије и резултата оригиналног научног истраживања у области методике, уз неопходан степен академског интегритета; давање концизних, јасних и аргументованих одговора на сва питања која постављају чланови комисије за одбрану докторске дисертације.

Исход предмета

-Способност да се оригиналним истраживањем постигну научно-истраживачки резултати којима се проширују границе досадашњих знања у области методике наставе. Јавна потврда докторандовога познавања и систематског разумевања одабране теме докторске дисертације; способност да се научној јавности самостално и аргументовано образлаже примењена методологија и резултати оригиналног научног истраживања у области методике наставе.

Садржај предмет

-Јавна одбрана докторске дисертације у складу је са Правилником о докторским студијама Филозофског факултета у Новом Саду. Пошто је завршио писање докторске дисертације, и у договору с ментором, докторанд предаје најмање 8 примерака дисертације Наставно-научном већу Факултета, које формира Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације од најмање 3 члана. Комисија (позитиван) извештај о оцени доставља Наставно-научном већу Факултета које тај извештај разматра и прослеђује Сенату Универзитета на усвајање. Позитиван, а од стране Сената Универзитета усвојен, извештај о оцени докторске дисертације доставља се Факултету и Комисији која, заједно са деканом и кандидатом, заказује термин усмене одбране докторске дисертације. На усменој одбрани докторске дисертације докторанд најпре излаже кратак експозе о својој тези, резултатима

својих истраживања и доприносу своје дисертације области из које је теза писана, а затим одговара на питања која му постављају чланови Комисије. Одбрана се сматра завршеном кад сви чланови Комисије истрпе предвиђена питања и докторанд на њих да задавољавајуће одговоре. После повлачења Комисије и састављања записника са одбране, Комисија докторанду саопштава резултат одбране. Записник са одбране прослеђује се администрацији Факултета и Универзитета. Позитиван исход одбране докторске дисертације води ка свечаном промовисању докторанда у доктора наука, што се уприличује за све нове докторе наука на Универзитету у Новом Саду.

Препоручена литература

У складу са проблемским и хронолошким оквиром теме докторске дисертације и утврђеном методологијом истраживања.

МЕТОДИЧКО МОДЕЛОВАЊЕ ОБРАЗОВНИХ СТРАТЕГИЈА

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: Да је студент уписан на студијски програм докторских студија Педагогија на Филозофском факултету у Новом Саду

Циљ предмета- оспособљавање студената за научноистраживачки рад у области образовања, постизање академских вештина, дизајнирања образовних стратегија, креирање курикулума у складу са образовним стандардима, развој креативности, критичког мишљења, као и овладавање специфичним практичним компетенцијама за професионални развој.

Исход предмета

Студенти ће након савладаног програма моћи самостално да решавају проблеме у области педагогије и методике, да организују и реализују научна истраживања, укључују се у међународне научне програме, користе најсавременија сазнања у области педагогије и методике, саопштавају резултате истраживања на научним конференцијама и научним часописима, те доприносе развоју ове научне дисциплине.

Предметно-специфичне компетенције односе се на способност повезивања сазнања из различитих области, њихову стваралачку примену, праћење савремених достигнућа у науци, коришћење информационо-комуникационих технологија у образовању и сл.

Садржај предмета

Теоријска настава:- Темелни појмови и основне релације - стратегије учења, образовни стандарди; Теорија образовне акције; - Образовни стандарди као део курикулумске традиције у савременим условима; Димензије методичког деловања (социјални облици, обрасци деловања, организација васпитно-образовних процеса; дизајнирање стратегија учења као теоријска основа за доживотно образовање; Конструкција функционалног модела курикулума и квалитет васпитно-образовног процеса; Критичка теоријско-методичка валоризација; Ефикасност стратегија као рефлексивних веза са условима и могућностима сазнавања; Професионализација наставне делатности.

Препоручена литература

- Gajić, Olivera (2007). *Prilozi metodici vaspitno-obrazovnog rada. Diskurs o strategijama obrazovanja i socijalno-pedagoškim temama*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Turner, D.A. (2007). *Theory and Practice of Education*, London:New York: Continuum International Publishing Group.
- *Kurikulum. Teorije-metodologija-sadržaj-struktura* (ured. V. Previšić) (2007). Zagreb: Zavod za pedagogiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu/Zagreb: Školska knjiga.
- Gajić, O. (2007): Menadžment u obrazovanju i razvoj školskih organizacija, *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad: Filozofski fakultet, knj. XXXII (2007), str. 259-272.
- Pampanini ,Giordano (2005): *Education and Didactics. The One-World Approach*. Cattania:CUECM.- Grandić, R.- Gajić, O.: (2001). *Teorije intelektualnog vaspitanja*, Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad.
- Gajić, O. (2011). Self Regulated Learning Strategies in Higher Education – Striving for Excellence, *Transnational Sustainable Methods for Quality Increase in Higher Education*, International Scientific Conference, Timisoara, Romania, 26th October 2011. (eds. Grozdanka Gojkov, Titus Slavici), Timisoara: Ioan Slavici Foundation for Culture and Education Press: Vršac: Preeschool Teacher Training College „Mihajlo Palov“, pp. 107-115

Моделовање процеса сазнавања и наставе

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета

- упознавање студената са поставкама теорије развијајуће наставе;
- упознавање студената са могућностима и ограничењима педагошких интервенција у васпитнообразовном раду;
- оспособљавање студената за уочавање неопходности интердисциплинарног приступа у проучавању сложених феномена
- оспособљавање студената за самостално решавање педагошких питања у складу са стандардима савремене педагошке науке и струке.

Исход предмета

Од студента се очекује да по завршетку предмета буде способан да:

- познаје и разуме научна знања из ове научне области неопходне за ефикасне педагошке интервенције;
- покаже свеобухватно и детаљно разумевање начела и конвенција за изградњу методологије израде наставних програма и школских уџбеника;
- самостално уочава могуће проблеме истраживања,
- да организује и реализује научна истраживања

Садржај предмета

Теоријска настава:

Водећа гледишта по питању схватања улоге наставе у интелектуалном развоју ученика; Проблеми развијајуће наставе; Схватања о односу општих, посебних и појединачних знања у настави- улога општих знања при упознавању посебног и појединачног; дизајнирање наставног плана и програма; О садржају и процесу усвајања знања у настави; Анализа постојеће дидактике и методика у погледу редоследа усвајања садржаја знања и појмова; Врсте знања: емпиристичка знања, научно-теоријска знања, готова и полуготова знања, систематичност и системност знања, примена знања; О разним врстама мишљења и видовима уопштавања; особености садржинског уопштавања и теоријског мишљења; особености формално-емпиристичког уопштавања; Примена формално-емпиристичког уопштавањ и теорије емпиристичког мишљења у структурирању наставних предмета; Примена садржинског уопштавањ у структурирању наставних предмета; Различита схватања дидактичких принципа и њихово рефлектовање на конципирање програмских садржаја; Индивидуализација наставног процеса са посебним освртом на развијајућу индивидуализовану наставу.

Препоручена литература

- Будић, С. (1999), Индивидуализована настава и успех ученика, Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине
- Будић, С. (2004), Индивидуализација наставе у функцији ефикасног усвајања садржаја из математике, Пула: Зборник знанствених радова, Међународни знанствени скуп
- Будић, С. (2006), Карактеристике знања ученика у наставном процесу, Нови Сад: Зборник радова, Међународни интердисциплинарни научни скуп,
- Будић, С. (2006), Распоред садржаја у наставном програму: услов оспособљавања ученика за успешну примену усвојених знања у: Европске димензије промена образовног система у Србији, тематски зборник 1, Нови Сад: Филозофски факултет
- Будић, С., (2011), Структурирање знања у настави, Нови Сад: Филозофски факултет
- Цветковић, Ж. (1995), Улога општих знања у сазнавању посебног и појединачног,

сазнавање и настава, Београд: ИПИ

- Цветковић, Ж. (2001), редослед усвајања општих, посебних и појединачних знања у настави, Београд: ИПИ
- Давыдов, В.В. (1972), Виды обобщения в обучении, Педагогика, Москва.
- Давыдов, В.В. (1996), Теория развивающего обучения, Интор, Москва.

Виготски, Л. С. (1996), Проблеми опште психологије, Изабрана дела II, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

Образовање за одрживи развој

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета: Упознавање са парадигмом одрживог развоја – интер и интра генерацијском праведношћу, преокретом у култури, холистичким погледом на свет;

- Подстицање конструктивног одговора на еколошку кризу, анализа параметара “квалитетног живота”: ваздух, вода, пејзаж, нетакнута или вештачки обликована средина, савремени градови, урбана средина, услови становања, животни стил; Упознавање са новом филозофијом глобалног и одрживог образовања које у себи садржи одреднице одрживог развоја.

Исход предмета: Развијање и јачање компетенција еколошки свесног промишљања и деловања, подржавања еколошке етике која се заснива на принципима одрживог развоја;

- Јачање компетенција квалитетнијег живљења и опхођења са околином, партнерства и нове филозофије живљења са природом, педагошког стила живота.

Садржај предмета

Развој и значај хумане екологије – узајамни односи организма и средине

- Ефекти глобалне економије – одрживост као задатак васпитања и образовања
- Узроци еколошке кризе (деструктивне антропогене појаве у приступима природи)
- Омладина и еколошка криза, млади и глобална питања
- Однос човека и природе – од антропоцентричне и биоцентричне тенденције у односима човека и природе ка еколошкој етици
- Еколошка свест и еколошко понашање
- Како изгледа одрживи стил живота – педагошке димензије одрживог стила живота
- Одрживи развој – појам, концепт, принципи; узор за друштво и шанса квалитетнијег живота
- Одрживи развој – друштвени, привредни, педагошки изазов
- Одрживи развој, теореме модернизације и стилови живота
- Одрживи развој и преокрет у култури (промишљање генералне реформе друштва на принципима одрживости).

Препоручена литература

- Андевски, М., (1997) *Увод у еколошко образовање*, Нови Сад
- Андевски, М., Кнежевић-Флорић, О., (2002) *Образовање и одрживи развој*, Нови Сад
- Андевски, М. (2006) *Екологија и одрживи развој*, ЦЕКОМ – букс, Нови Сад
- Андевски, М., Кундачина, М., (2004) *Еколошко образовање- од бриге за околину до одрживог развоја*, Ужице.

Социјално-педагошки рад у (не)формалном окружењу

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета

-Упознавање и овладавање различитим облицима социјално-педагошког рада (превентивни, васпитни, саветодавни, социјално-интегративни, и др.); -Стицање знања и вештина потребних за индивидуални и групни рад са младима на личном и социјалном развоју, самопоуздању, развијању вредности и ставова, испуњавању развојних потреба, те комуникацији, решавању конфликта и узимања активног учешћа у заједници; -Припрема, реализација и евалуација посебних социјално-педагошких пројеката; -Аналитички истраживачки рад на подручју социјалне педагогије за потребе унапређења праксе;

Исход предмета

Студенти ће након савладаног програма моћи самостално да решавају проблеме у области социјалне педагогије и методике социјално-педагошког рада, да организују и реализују научна истраживања, укључују се у међународне научне програме, користе најсавременија сазнања у области социјалне педагогије, саопштавају резултате истраживања на научним конференцијама и научним часописима, те доприносе развоју ове научне дисциплине.

Предметно-специфичне компетенције односе се на способност повезивања сазнања из различитих области, њихову стваралачку примену, праћење савремених достигнућа у науци, коришћење информационо-комуникационих технологија у образовању и сл.

Садржај предмета

Теоријска настава:- Темељни појмови и основне релације - стратегије учења, образовни стандарди; Теорија образовне акције; - Образовни стандарди као део курикулумске традиције у савременим условима; Димензије методичког деловања (социјални облици, обрасци деловања, организација васпитно-образовних процеса);- дизајнирање стратегија учења као теоријска основа за доживотно образовање; Конструкција функционалног модела курикулума и квалитет васпитно-образовног процеса; Критичка теоријско-методичка валоризација; Ефикасност стратегија као рефлексивних веза са условима и могућностима сазнавања; Професионализација наставне делатности.

Препоручена литература

- Gajić, O. (2007). *Prilozi metodici vaspitno-obrazovnog rada. Diskurs o strategijama obrazovanja i socijalno-pedagoškim temama*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Turner, D.A. (2007). *Theory and Practice of Education*, London:New York: Continuum International Publishing Group.
- Gajić, O. (2008). School failure and general strategies of learning and social development, in: *Socialna pedagogika med teorijo in prakso* (ured. M. Krajncan, D. Zorc-Maver, B. Bajželj), Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, pp. 45-54.
- Gajić, O. (2007). Monitoring and evaluation of the students' pedagogical practical training – metatheoretical standpoints, in: *Praktično pedagoško usposabljanje: izhodišča-model-izkušnje* (uredili M. Jurišević, M. Lipec Stopar, Z. Magajna in M. Krajncan). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, pp.20-30.
- Gajić, O. (2006). Quality Standards of Higher Education Instruction in Light of the Bologna Process, in: *European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Toward the European Educational Area: Courses of Changes*, Proceeding of Papers, vol. 1, Novi Sad: Faculty of Philosophy, 317-330.

Стратегије израде курикулума

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са темељним сазнањима и кључним питањима израде курикулума

Упознавање студената са могућностима примене научних сазнања из ове области

Оспособљавање студената за самостална истраживања, анализу и критичка промишљања курикулума

Оспособљавање студената за имплементацију курикулума у васпитнообразовним институцијама.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

Познаје и разуме научна сазнања из ове научне области неопходне за ефикасне педагошке интервенције

Покаже свеобухватно и детаљно разумевање начела и конвенција за изградњу методологије израде

курикулума

Даје смернице и упутства учесницима у педагошком раду за процену модела евалуације

Садржај предмета

Водећи теоријско-методолошки приступи развоју курикулума (појмовно-концептуална одређења,

курикулумске концепције, типови курикулума: Перманентно иновирање, односно развијање курикулума као одговор на нове тенденције у свету рада и култури; Однос између дидактике и курикуларне теорије; Функција и доктрина одређења курикулума; научна основа курикулума и промене у педагогији; развој курикулума и теоријска начела; Разноврсна очекивања од школе и курикулума – динамика промена;

Врсте и типови курикулума и њихове особености; Курикулум и педагошке иновације; Методологија

планирања и обликовања курикулума (теорија циљева, модели формулисања, критеријуми избора садржаја и методологија дидактичког обликовања садржаја, критеријуми и начини евалуације васпитно-образовних учинака); Садржај наставе: појам, место и улога, наставни план и програм, извори садржаја, процес сазнавања и учења у настави, традиционално и савремено схватање процеса сазнања и учења у настави; Схватања о односу општих, посебних и појединачних знања у настави- улога општих знања при упознавању

посебног и појединачног; дизајнирање наставног плана и програма; О садржају и процесу усвајања знања у настави; Анализа постојеће дидактике и методика у погледу редоследа усвајања садржаја знања и појмова; Врсте знања: емпиристичка знања, научно-теоријска знања.

Препоручена литература

- 1, Давыдов, В.В. (1972), Виды обобщения в обучении Москва: Педагогика
- 2, Budić, S. (2007), Content Generalization as one of the Conditions of Understanding Knowledge, its Application and Scientific Nature in the Educational, 6th Internacional conference of PHD students Hungaru: University of Miskolc
- 3, Будић, С. (2006), Распоред садржаја у наставном програму: услов оспособљавања ученика за успешну примену усвојених знања у: Европске димензије промена образовног система у Србији Нови Сад: Филозофски факултет
4. Курикулум – теорије, методологија, садржај, структура, (ур. В. Превишић), Загреб. Школска

књига, 2007

5, Цветковић, Ж., (1995), Улога општих знања у сазнавању посебног и појединачног, Сазнавање и настава Београд: ИПИ

6, / Didaktičke teorije Zagreb: Eduka 1992

7, Ђорђевић, Ј., (2003), Схватање о курикулуму и његова улога у настави Нови Сад: Педагошка стварност

8, Fullan, M. G. (1992), The New Meaning of Educational Change London: Cassel Educational

9, Marsch, J. C. Kurikulum: temeljni pojmovi Zagreb: Eduka 1994

Учење у музеју и педагошки музејски пројекти

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: нема

Циљ предмета Упознавање са историјом образовне делатности музеја и различитим филозофским школама мишљења у овој области; Стицање академских вештина и знања, као и развијање критичког и креативног приступа теорији и пракси образовне делатности музеја; Оспособљавање студената за научноистраживачки рад и дизајнирање педагошких музејских пројеката; Овладавање специфичним практичним компетенцијама за професионални развој.

Исход предмета Познавање историје образовне делатности музеја и различитих филозофских школа мишљења у овој области; Познавање и разумевање историјских, филозофских, политичких и професионалних претпоставки које контекстуализују образовну делатност музеја; Познавање и разумевање релевантних педагошких теорија за образовни рад у музеју; Оспособљеност за организовање и реализовање научних истраживања, укључивање у међународне научне програме, саопштавање резултата истраживања на научним конференцијама и у научним часописима, као и развијање ове научне области. Оспособљеност за примену инклузивне професионалне праксе.

Садржај предмета Образовна и комуникацијска улога музеја; Историја и филозофије образовне делатности музеја; Савремене теорије и модели учења у музеју и могућности њихове имплементације у васпитно-образовни рад; Теорије сазнавања, различити приступи тумачењу процеса учења у музеју и стратегије образовног рада; Теоријско-методолошка и епистемолошка полазишта нове образовне парадигме у музеју; Могућности примене конструктивистичке парадигме на образовну делатност музеја; Сазнавање унутар социјалног контекста: концепт „интерпретативних заједница” и партиципативни модел учења у музеју; Инклузија и социјална одговорност музеја; Музеј као место учења унутар заједнице: допринос демократским процесима, остваривању социјалне правде и доживотног учењу; Образовна делатност музеја у доба дигитализације; Музејски педагошки пројекти - претпоставке и могућности; Праћење и вредновање педагошке делатности музеја.

Препоручена литература 1. Gajić, O., & Milutinović, J. (2010). Intercultural dialogue in education: critical reflection in the museum context. *Odgojne znanosti (Educational Sciences)*, 12(1), 151–165. 2. Hein, G. E. (1998). *Learning in the Museum*. New York: Routledge; 3. Hooper-Greenhill, E. (Ed.) (1994). *The Educational Role of the Museum*. London and New York: Routledge; 4. Milutinović, J. (2003). *Humanistički pristup vaspitno-obrazovnoj ulozi muzeja*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Viša škola za obrazovanje vaspitača; 5. Šola, T. (2002). *Marketing u muzejima ili O vrlini i kako je obznaniti*. Beograd: Clio; 6. Милутиновић, Ј. (2004). Могућности примене конструктивистичке парадигме на учење у музеју. *Рад Музеја Војводине*, 43-45, 181–187; 7. Милутиновић, Ј. (2006). Савремене теорије и модели учења у музеју и њихова имплементација. *Рад Музеја Војводине*, 47-48, 261–267.

Педагошка комуникологија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета:

- Проучавање и критичко анализирање аксиома међуљудског опхођења у различитим контекстима и сталној интеракцији у педагошким ситуацијама;
- Проучавање и анализирање различитих аспеката техника вођења разговора, обликовање и јачање мотиватора у отежаним ситуацијама педагошког комуницирања.

Исход предмета:

- Развијање компетенција интерперсоналне комуникације, интерактивног и недирективног приступа у педагошким и другим свакодневним, животним ситуацијама;
- Оспособљеност за вођење и налажење значења наше свакодневне педагошке комуникације као и толерантног решавања конфликта у педагошким као и у другим животним ситуацијама и релацијама.

Садржај предмета:

Теоријска настава

- Међуљудска (интерперсонална) комуникација (Пол Ватцлавик)- појам субдисциплине, методологија
- Аксиоми комуникације и контекстуалност интерперсоналне комуникације
- Психолошке основе комуницирања (комуникациони квадрат)
- Слање преко мноштва канала – мали тренинг невербале комуникације
- Налажење реда у свему – дисонација и последице
- Технике вођења разговора – унутрашња структура разговора
- Пет фаза једног разговора
- Облици питања, изјаве у првом лицу, давање и примање повратних информација, опхођење са дистракторима
- Отворено вођење разговора – вештина активног слушања
- Отежане ситуације комуницирања – мотивација и демотивација - теорија два фактора
- Превазилажење конфликта у разговору- кооперација или конфликт
- Комуникација у тимском раду.

Препоручена литература :

- Андевски, М. (2007). *Уметност комуницирања*. ЦЕКОМ-букс, Нови Сад.
- Sean, H. (1994). *Neverbalna komunikacija u razred.*, Educa, Zagreb.
- Kathlee, K. R. (1998) *Interpersonalna komunikacija*. Alinea, Zagreb.
- Мандић, Т. (2001). *Комуникологија*. Службени лист, Београд.

Породична педагогија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Услов: Нема

Циљ предмета: стицање знања о плурализму теоријских оријентација у проучавању породице; овладавање корпусом сазнања о релевантним методолошким приступима у истраживању породице и породичног васпитања; разумевање породичног функционисања на макро и микро нивоу; аналитичко и критичко промишљање о ефектима различитих породичних интеракција на васпитање.

Исход предмета: оспособљеност за критичко процењивање различитих теоријских оријентација у проучавању породице; примена стечених знања у унапређењу теорије и праксе породичног васпитања; оспособљеност за научно-истраживачки рад у проучавању одабраног проблема; компетентност за практичну имплементацију резултата научно-истраживачког рада.

Садржај предмета: Различите теоријске оријентације у проучавању породице и породичних односа - структурално-функционална теорија, теорија симболичке интеракције, теорија система, развојна теорија, теорија конфликта, теорија полова, теорија социјалне подршке, теорија социјалне мреже, теорија друштвене (социјалне) размене, биолошко-аналитичка теорија, еколошка теорија, критичка теорија. Специфичности емпиријског истраживања породице – могућности и ограничења. Методолошки приступи, технике и инструменти истраживања породице и породичног васпитања. Породица као систем. Развојна динамика породице – концепт породичног животног циклуса. Модели проучавања породичне функционалности. Циркумплекс модел брачних и породичних система. Породица и стрес - стратегије породичног превладавања проблема. Породични односи и породично васпитање. Карактеристике и димензије породичног васпитања. Међугенерациски трансфер димензија породичног васпитања; Мултидимензионална перспектива породичних интеракција - квалитет интеракција родитељ-дете. Концепт и димензије родитељства. Васпитни стил родитеља. Родитељске компетенције. Однос породице и ширег системског окружења. Облици социјалне подршке породици. Партнерство породице и васпитно-образовних институција. Васпитно-образовни потенцијали породице. Педагошко-саветодавни рад са породицом.

Препоручена литература

Зуковић, С. (2012). *Породица као систем - функционалност и ресурси оснаживања*: Нови Сад: Педагошко друштво Војводине.

Пашалић-Кресо, А. (2012). *Координате обитељског одгоја*. Сарајево: Филозофски факултет.

Половина, Н. (2011). *Породица у системском окружењу*. Београд: Институт за педагошка истраживања.

Бодрошки-Спариосу, Б. (2010). *Поступци родитеља у васпитању деце и њихов међугенерациски трансфер*. Београд: Универзитет у Београду, Филозофски факултет.

Whitte J., Klein D. (2008). *Family theories*. Los Angeles: Sage pub.

Чудина-Обрадовић, М., Обрадовић, Ј. (2006). *Психологија брака и обитељи*. Загреб: Голден маркетинг-техничка књига.

Barbour, C., Barbour, N. H., Scully, P. A. (2005). *Families, Schools and Communities. Building Partnerships for Educating Children*. New Jersey: Pearson Education.

Јанковић, Ј. (2004). *Приступање обитељи –суставни приступ*. Загреб: Алинеа.

Wright, K., Stegeline, D. A. (2003). *Building School and Community Partnerships Through Parent Involvement* (2nd edition). New Jersey: Pearson Education.

Bornstein M. H. (2002). *Handbook of Parenting*. New Jersey, London: LEA.

Touliatos, J. et al. (1990). *Handbook of Family Measurement Techniques*. Newbury Park, London, New Delhi: Sage Publication.

